

1057 ROCZNICA CHRZTU POLSKI

Istotnym wydarzeniem dla historii naszego kraju jest niewątpliwie przyjęcie przez władcę Polski Mieszka I chrztu w 966 r. Data ta uznawana jest za początek istnienia państwa polskiego. Według średniowiecznego zwyczaju ceremonia przyjęcia wiary odbywała się najczęściej w Wielką Sobotę. W 966 r. przypadała ona 14 kwietnia. Data ta jest prawdopodobną datą chrztu Mieszka.

Jan Matejko: Mieszko I

Ze zjednoczenia wielu plemion w jedno scentralizowane państwo. Dokonać mieli tego na przestrzeni lat księżęta Polan: pradziadek Mieszka - Siemowit, dziadek - Lestek, ojciec księcia - Siemomysł i sam Mieszko. Powstałe państwo było różnorodne wewnętrznie, a poddani wyznawali różne pogańskie religie. Jedna wiara - chrześcijaństwo, która głosiła konieczność posłuszeństwa wobec władcy, sprzyjałaby większemu zjednoczeniu kraju. Przybyli duchowni staliby się nową, wykształconą elitą państwa. Umieli oni bowiem pisać i czytać oraz znali języki obce, w tym łacinę. Ich obecność wpłynąć mogła też na rozwój kulturalny Polski. Mieszko uniezależniłby się bardziej od możnowładztwa, które w przypadku kryzysów bywało kłopotliwe. Mieszko nieustannie prowadził wojny. Pozwalały mu na to dobre zorganizowanie własnego państwa, duże zasoby naturalne kraju i silna armia. Czynniki te okazać się miały jednak z czasem niewystarczające. W 963 r. polski władca opanował plemię Lubuszan i zagrażał Pomorzu, dostając się w strefę wpływów cesarza. Wywołało to reakcję niemieckich elit i kilkuletnie wojny z nimi. W toku walk Mieszko musiał uznać zależność lenną od cesarza niemieckiego. Dążył jednak do uzyskania autonomii. Książę wiedział, iż Rzesza miała plany podporządkowania obszarów leżących na wschodzie Europy. Drogą ku temu miało być ustanowienie biskupstwa w Magdeburgu, którego wschodnie granice nie zostały jasno określone. Aby zapobiec niemieckim dążeniom, Mieszko musiał przyjąć chrzest, ale nie od Niemiec. Okazję do tego stwarzał sojusz z południowym sąsiadem kraju Piastów - schryścianizowanymi już Czechami.

Jan Matejko: Zaprowadzenie chrześcijaństwa

Rozmowy między oboma państwami - Polską i Czechami - trwały być może już od 963 r. Ich sfinalizowanie przypadło na 965 r. Postanowiono, iż Mieszko porzuci wszelkie pogańskie zwyczaje, poślubi córkę władcy Czech - Dobrawę oraz razem ze swoim orszakiem ochrzci się. Porzucenie pogańskich praktyk nie przyszło Mieszkowi łatwo. Władca Polski, mimo licznych prawdopodobnych korzyści, długo wzdbraniał się przed przyjęciem wiary chrześcijańskiej, razem ze wszystkimi płynącymi z tego faktu obowiązkami.

Jan Matejko: Dobrawa

Tym możemy tłumaczyć to, że od ślubu z Dobrawą (965 r.) minął dopiero rok, zanim księżniczka czeska ostatecznie przekonała Mieszka do pełnej chrystianizacji, a ten ochrzcił się.

Nie wiadomo, gdzie ten chrzest się odbył. Być może była to Ratyżbona lub Rzym. Bardzo prawdopodobne jest również ochrzcenie władcy Polski w stolicy państwa - Gnieźnie, w Poznaniu lub w Ostrowie Lednickim, w którym odkryto baptysterium, datowane na II połowę X w. Przygotowania Mieszka do chrztu rozpoczęły się ok. 3 tygodnie wcześniej. Na początku wiosny 966 r. wyruszył książę do stolicy biskupiej. Towarzyszyły mu: rodzina, orszak rycerstwa i możnowładztwa. Na miejscu ojciec chrzestny polskiego władcy przedstawiał go jako człowieka, który pragnie zostać chrześcijaninem. Później miał miejsce około piętnastodniowy okres intensywnych nauk, w trakcie których Mieszko poznawał podstawy wiary, uczestniczył w Mszach i uczył się najważniejszych modlitw. Wcześniej rano 14 kwietnia 966 r. książę zjawił się razem ze swoim orszakiem przed wejściem do katedry. Po otworzeniu się drzwi świątyni rozpoczęły się "ceremonie wstępne". Podczas nich przyszli chrześcijanie wyrzekali się pogańskich wierzeń, Szatana i zła. Następnie chór księży odśpiewał litanie. Potem ceremonia przeniosła się do wnętrza kościoła. Mieszko razem z innymi kandydatami złożyli wyznanie wiary i odmówili modlitwę Ojcze nasz. Później, śpiewając, przeszli do znajdującej się w pobliżu katedry chrzcielnicy (baptysterium). Do baptysterium weszli wszyscy biorący udział w ceremonii mężczyźni. Tu odmówiono modlitwę. Potem biskup dokonał poświęcenia wody i przystąpił do udzielania chrztu. Kandydaci zdjęli szaty i po kolei wchodzili do sadzawki. Jako pierwszy ochrzczony został Mieszko. Zanurzył się on trzykrotnie w wodzie, a biskup wypowiedział nad nim formułkę chrzcielną. Następnie biskup namaścił księcia olejem i nałożył na niego ręce w celu udzielenia mu darów Ducha Świętego. W ten sposób dokonała się ceremonia chrztu w obrządku rzymskim.

Wkrótce Polska otrzymała pierwszego biskupa. Został nim Jordan, a na jego siedzibę wybrano Poznań. W kolejnych latach budowano katedry i świątynie oraz organizowano hierarchię kościelną. Proces ten był jednak rozłożony w czasie. Ostateczne zakorzenienie się wiary chrześcijańskiej i wyparcie dawnych praktyk dokonało się dopiero między XIII a XVII w. Samo przyjęcie chrześcijaństwa miało od początku olbrzymie znaczenie dla Polski. Chrzest władcy i erygowanie niezależnego biskupstwa zrównały kraj Piastów z innymi chrześcijańskimi krajami Europy. Mieszko I po przyjęciu chrztu stał się równy władcom europejskim. Mógł zawierać przyjaźnie i sojusze. Oddalił od Polski niebezpieczeństwo całkowitego uzależnienia bądź podbicia jej przez Niemcy lub inne państwo. Mieszko umocnił także swoją władzę. Stał się Pomazańcem Bożym, któremu poddani nie mogli się buntować, gdyż każde takie wystąpienie uważano za grzech. Chrześcijaństwo stało się zaś religią obowiązującą - religią państwową. Połączyła ona pochodzących z różnych plemion poddanych Mieszka w jedno społeczeństwo. Przybyli do kraju Piastów duchowni pomagali Mieszkowi w kontaktach międzynarodowych, z możnowładztwem i społeczeństwem. Mieszko, aby księża i zakonnicy mieli środki na utrzymanie, hojnie wspierał ich finansowo. Wyznaczono też wkrótce obowiązek uiszczania przez poddanych wobec Kościoła dziesięciny. Polska - dzięki duchowieństwu - zyskała także kontakt z zachodnim kręgiem kulturowym. Klasztory i kościoły były ważnymi ośrodkami życia intelektualnego i artystycznego. Budownictwo sakralne przyczyniło się zaś do wzrostu zapotrzebowania na architekturę, rzeźbę i malarstwo, z czym wiązać możemy szybkie rozprzestrzenienie się w kraju Piastów stylów - romańskiego i gotyckiego. Duchowni rozpowszechnili również w Polsce: system melioracji podmokłych terenów, nowe narzędzia oraz nowe metody uprawy roli, w tym dwupolówkę. Poprzez szerokie akcje charytatywne ulżyli nieco biednym

warstwom społeczeństwa. Przyjęcie chrześcijaństwa miało bardzo pozytywne skutki dla kraju Piastów, i to w różnych dziedzinach - począwszy od wiary i polityki, a skończywszy na kulturze, sztuce i rolnictwie. Chrystianizacja stała się więc kamieniem milowym dla rozwoju Polski.

OPRACOWANIE WŁASNE: RYSZARD JAŚKOWSKI

WYKORZYSTANO: ADONAI.PL/WIKIPEDIA